

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoE/32/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4414210995
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 07. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Marčeková
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2021:4414210995.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a členiek senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, v exekučnej veci oprávneného: POHOTOVOSTĚ, s. r. o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zast. Advokátska kancelária Advocate, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, Bratislava, IČO: 36865141, proti povinnej: U. B., nar. XX. XX. XXXX, bytom B., S. XXXX/X, o vymoženie 349,- eur s príslušenstvom, o odvolaní oprávneného proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky z 3. februára 2015 č. k. 11Er/640/2014-11 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Nové Zámky z 24. júna 2020 č. k. 11Er/640/2014-40 takto

rozhodol:

Odvolačný súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zrušuje a vec mu vracia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Napadnutým uznesením súd prvej inštancie žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol. Rozhodnutie právne odôvodnil ustanoveniami § 44 ods. 2 veta tretia Exekučného poriadku, § 45 ods. 1 a 2, § 35 zák. č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Uviedol, že oprávnený sa návrhom na vykonanie exekúcie domáhal voči povinnému vykonania exekúcie na peňažné plnenie, keď poukazoval na Rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a. s., spisovej značky SR 07479/13 zo dňa 27. 11. 2013, ktorý mal nadobudnúť vykonateľnosť dňa 19. 12. 2013 (ďalej len rozhodcovský rozsudok). Rozhodcovským rozsudkom bola povinnému uložená povinnosť zaplatiť 349,- eur spolu so zmenkovým úrokom vo výške 0,25 % denne zo sumy 349,-eur od 29. 01. 2013 do zaplataenia, zákonným úrokom vo výške 6 % ročne zo sumy 349,- eur od 23. 07. 2013 do zaplataenia a nahradíť trovy rozhodcovského konania vo výške 155,59 eura, to všetko v mesačných splátkach vo výške 80,- eur splatných vždy k poslednému dňu v mesiaci s tým, že prvá splátka sa stáva splatnou k poslednému dňu v mesiaci nasledujúcom po právoplatnosti rozhodcovského rozsudku, až do úplného zaplataenia dlhu, a to pod následkom straty výhody splátok a výkonu rozhodnutia v prípade nezaplataenia čo i len jednej splátky riadne a včas. Vydaniu rozhodcovského rozsudku predchádzalo zabezpečenie zmluvy o úvere neúplnou zmenkou (blankozmenka) vystavenou dňa 26. 04. 2011, kde povinný vystupuje ako vystaviteľ a oprávnený ako remitent. Oprávnený a povinný sa dohodli, že všetky spory, ktoré vzniknú zo zmluvy o úvere, vrátane sporov o jej platnosť, výklad, alebo zrušenie, ako aj spory, ktoré vzniknú z dohody o vyplnení zmenky zabezpečujúcej úverovú zmluvu a uplatnenia práv z takto vyplnenej zmenky, vrátane sporov o jej platnosť, výklad alebo zrušenie, budú riešené pred Stálym rozhodcovským súdom, zriadeným spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a. s. Podaním zo dňa 07. 05. 2014 doručeným tunajšiemu súdu dňa 29. 05. 2014 súdny exekútor JUDr. Rudolf Krutý, Exekútorický úrad so sídlom Bratislava, Záhradnícka 60 požiadal tunajší súd o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Základnú charakteristiku spotrebiteľských zmlúv upravuje Občiansky zákonník v ustanovení § 52. Vychádzajúc z tohto ustanovenia, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej

činnosti. Spotrebiteľom je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Špeciálna úprava spotrebiteľského úveru je do 10. 06. 2010 obsiahnutá v zákone č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch v znení neskorších predpisov (s účinnosťou od 11. 06. 2010 je tento zákon zrušený zákonom číslo 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov). Zákon č. 258/2001 Z. z. v ustanovení § 2 písm. a) definuje spotrebiteľský úver ako dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme odloženej platby, pôžičky, úveru alebo v inej právnej forme. Veriteľom v zmysle § 3 ods. 1 zákona č. 258/2001 Z. z. je fyzická alebo právnická osoba poskytujúca spotrebiteľský úver v rámci svojho podnikania, a spotrebiteľom podľa ust. § 3 ods. 2 zákona č. 258/2001 Z. z. fyzická osoba, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Základnou črtou spotrebiteľských zmlúv je to, že sú pre spotrebiteľa vopred pripravené a nie je vytvorený priestor na dojednanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny. Úver poskytnutý oprávneným túto charakteristiku spĺňa. Súčasťou zmluvy o úvere boli bez akýchkoľvek pochybností všeobecné podmienky poskytnutia úveru, ktoré povinný ovplyvniť nemohol, nakoľko boli pripravené už vopred pre veľký počet spotrebiteľov. Oprávnený má v predmete svojej činnosti poskytovať úverov. Za neprehliadnuteľnú nemôže neoznačiť súd úroveň rozhodcovského rozsudku z hľadiska reflektovania rozhodcu na spotrebiteľské právo. Rozhodnutie rozhodcu sa výrazne javí ako zjavne formalistické, preberajúce argumenty žalujúceho dodávateľa. Nevysporiadal sa s vylúčením inštitútov zameraných na ochranu spotrebiteľa, a tým vlastne porušil kogentné predpisy určené na ochranu spotrebiteľa. Klausula o aplikácii Obchodného zákonníka podľa § 262 ods. 1 Obchodného zákonníka alebo tzv. úver ako absolútny obchod pritom nie je žiadnou prekážkou na aplikáciu všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka, medzi ktoré patria aj ustanovenia § 52 a nasledujúce, týkajúce sa ochrany spotrebiteľa vychádzajúc zo subsidiarity Občianskeho zákonníka. V záujme rešpektovania medzinárodnej zmluvy (čl. 7 ods. 2 Ústavy) a naplnenia cieľa Európskej únie vylúčiť zo života spotrebiteľov nekalé podmienky v spotrebiteľských vzťahoch, v záujme vyššej kvality života bežných ľudí, nevidí súd iné východisko, ako záver o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky, pretože spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa. Vzhľadom ku konštatovaniu neprijateľnosti rozhodcovskej doložky súd nemohol akceptovať ani exekučný titul, nakoľko tento je nevykonateľný, keďže ho vydal orgán, ktorý na to zmocnený nebol, pretože konal na základe rozhodcovskej doložky, ktorá platná nie je. Ak by súd takýto titul akceptoval, exekúcia by bola vedená na podklade akéhosi rozhodnutia, ktoré však nie je vykonateľné, a teda absentuje jeden zo základných predpokladov pre vedenie exekúcie, a to predloženie exekučného titulu, ktorý je právoplatný a vykonateľný. Z vyššie uvedených dôvodov a citovaných ustanovení súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti uznesenia, pre rozpor exekučného titulu so zákonom.

2. Proti tomuto rozhodnutiu podal oprávnený v zákonom stanovenej lehote odvolanie, keďže rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádzalo z nesprávneho právneho posúdenia veci (ust. § 205 ods. 2 písm. f) OSP a zároveň rozhodnutie súdu vychádzalo z neúplného zistenia skutkového stavu veci (ust. § 205 ods. 2 písm. e) OSP. Právne posúdenie veci súdom je nesprávne, ak súd posúdil vec podľa normy, ktorá na daný skutkový stav nedopadá, alebo právnu normu síce určil správne, avšak nesprávne ju interpretoval, alebo ju na daný skutkový stav nesprávne aplikoval (podobne Rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3Cdo 70/2003). Mal za to, že exekučný súd v prejednávanej veci prekročil rámec svojej preskúvacej činnosti, ktorú mu zveril zákon č. 233/1995 Z. z. v znení neskorších právnych predpisov (Exekučný poriadok) a v jeho nadväznosti zákon č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Citoval § 44 ods. 2 Exekučného poriadku a § 45 ods. 1 a 2 Zákona č. 244/2002 o rozhodcovskom konaní. Súd v prejednávanej veci okrem už spomínaného ustanovenia § 44 ods. 2 zákona č. 233/1995 Z. z. na zistený skutkový stav aplikoval aj ustanovenie § 45 zákona č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní. Mal za to, že súd na správne zistený skutkový stav veci nesprávne aplikoval právny predpis. Ustanovenie § 45 ods. 1 a 2 zákona o rozhodcovskom konaní síce upravuje povinnosť exekučných súdov zastaviť exekučné konanie v prípade, ak rozhodcovský rozsudok ukladá povinnosť, ktorá odporuje dobrým mravom, ale máme za to, že citované ustanovenie súd nesprávne aplikoval. Exekučný súd v konaní o vydaní poverenia na vykonanie exekúcie z predložených podkladov (exekučný titul, žiadosť o udelenie poverenia a návrh na vykonanie exekúcie) posudzuje exekučný titul z formálnej a materiálnej stránky. Formálne preskúvavanie exekučného titulu sa obmedzuje na dodržanie všetkých formálnych náležitostí exekučného titulu (v prejednávanej veci rozhodcovský rozsudok) tak ako ich vyžaduje ust. § 34 zákona o rozhodcovskom konaní. Preskúvaním materiálnej stránky zisťuje exekučný súd, či sú splnené hmotnoprávne predpoklady exekučného titulu (dovolenosť, možnosť a súlad s dobrými

mravmi). Bol však toho názoru, že v rámci preskúmania exekučného titulu po materiálnej stránke, nemôže exekučný súd skúmať samotné rozhodcovské konanie, nakoľko samotné ustanovenie, o ktoré sa opiera súd v napadnutom uznesení, stanovuje podmienku na zastavenie exekúcie tak, že rozhodcovský rozsudok a nie rozhodcovské konanie zaväzuje k niečomu nedovolenému. Exekučný súd sa tak v rámci materiálneho prieskumu musí obmedziť len na skúmanie výroku exekučného titulu (odôvodnenie nemôže zaväzovať účastníkov konania). Splnenie podmienok zastavenia exekúcie, t. j. zaväzovať k niečomu objektívne nemožnému, právom nedovolenému alebo k niečomu čo je v rozpore s dobrými mravmi, však musí mať povahu zjavného nedostatku exekučného titulu (keďže nemôže vyplývať z vady konania ako je odôvodnené vyššie). Táto požiadavka materiálnej stránky exekučného titulu vyplýva zo samotnej povahy exekučného konania, kde konajúci súd nemá možnosť inak ako z exekučného titulu sa oboznámiť s priebehom rozhodcovského konania. Uvedená požiadavka znamená, že v rámci exekučného konania súd nemôže zaujímať právne stanoviská a úvahy k výroku samotného exekučného titulu (rozhodcovského rozsudku) a musí sa obmedziť len na také dôvody zastavenia exekúcie, ktoré majú povahu skutkovo zjavných dôvodov. Inými slovami povedané, nemôže sa jednať o dôvody právneho posúdenia veci. V tejto súvislosti poukázal na Nález ÚS SR ÚS 5/2000, uverejnený pod č. 18/2000. V prípade, ak súd na zistený skutkový stav veci aplikoval ustanovenie § 45 ods. 2 spôsobom právneho posúdenia správnosti výroku rozhodcovského súdu, ukrátil tým strany exekučného konania práv, ktoré im priznáva Zákon o rozhodcovskom konaní alebo Občiansky súdny poriadok, a to hlavne právo na prejednanie veci pred príslušným súdom. Strana exekučného konania sa takto môže vyjadriť k zisteniam exekučného súdu až v odvolaní podanom proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa. Civilné konanie je však konaním dvojinstančným a postupom súdu v napadnutej veci došlo k pozbaveniu účastníka konania jeho základných práv a to práva na prejednanie veci. Súd v tomto prípade rozhodoval o otázke, ktorá je kvalitatívne náročnejšia ako otázky, ktoré sa riešia v exekučnom konaní bez toho, aby mu na to Exekučný poriadok poskytol legislatívny rámec. Postupom súdu v tejto veci a jeho výkladom ustanovenia § 45 Zákona o rozhodcovskom konaní dochádza k nahradzovaniu konania o žalobách o zrušenie rozhodcovských rozsudkov (podľa ust. § 40 cit. právneho predpisu) exekučným konaním, čo je v rozpore s obsahom a účelom zákona o rozhodcovskom konaní. Mal za to, že konajúci súd pri posudzovaní predložených dôkazov nesprávne zistil skutkový stav veci, keďže namietal skutočnosť, že zmluvnými stranami nebola dojednaná žiadna rozhodcovská zmluva/ rozhodcovská doložka. K uvedenému si dovoľil poukázať na skutočnosť, že oprávnený s povinným uzatvára rozhodcovskú zmluvu podľa ust. § 3 a nasl. zákona č. 244/2002 Z.z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov formou samostatného právneho úkonu a to na samostatnej listine. V niektorých prípadoch je rozhodcovská doložka dohodnutá v rámci všeobecných obchodných podmienok, ktoré sú pre zmluvné strany záväzné. Konajúci súd však tieto skutočnosti dostatočne nezisťoval a tak zaťažil konanie vadou nesprávne zisteného skutkového stavu. V zmysle článku 2 tejto zmluvy je následne daná právomoc Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a. s. rozhodnúť spor medzi zmluvnými stranami, pričom Stály rozhodcovský súd zriadený zriaďovateľom Slovenská rozhodcovská a. s. postupuje v súlade so zákonom č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov ako aj v zmysle svojho Rokovacieho poriadku. Na základe uvedeného poukázal na to, že exekučný titul bol vydaný oprávneným orgánom v konaní vedenom v zmysle už spomínaného osobitného právneho predpisu, a to zákonom č. 244/2002 Z. z. o rozhodcovskom konaní v znení neskorších predpisov. Zmluvné strany sa v zmysle článku 2 odsek 2, druhá veta dohodli, že pokiaľ ktorákoľvek zo zmluvných strán podá žalobu o rozhodnutie akéhokoľvek sporu, ktorý vznikne z právnych vzťahov uvedených v bode 1 tohto článku zmluvy vrátane sporu o platnosť, výklad alebo zrušenie zmluvy o úvere na všeobecnom súde, považuje sa táto skutočnosť za rozvázovaciú podmienku rozhodcovskej zmluvy, t. j. povinnému nebola odňatá možnosť obrátiť sa v prípade akýchkoľvek sporných otázok spojených so zmluvou o úvere na všeobecný súd. Vo veci námietky konajúceho súdu ohľadom znemožnenia voľby spotrebiteľa dosiahnuť rozhodovanie sporu pred štátnym súdom v súvislosti s ust. § 53 ods. 4 písm. r) zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník, v zmysle ktorého sa za neprijateľné podmienky uvedené v spotrebiteľskej zmluve považujú najmä ustanovenia, ktoré vyžadujú v rámci dojednanej rozhodcovskej doložky od spotrebiteľa, aby spory s dodávateľom riešil výlučne v rozhodcovskom konaní poukázal na odôvodnenie zákonodarcov, v zmysle ktorého je cieľom tejto úpravy umožniť spotrebiteľom rozhodnúť sa, kde uplatnia svoje práva. V danej veci teda konajúci súd konal nad rámec zákonných ustanovení. Na základe vyššie popísaného skutkového stavu veci a jeho právneho posúdenia navrhol, aby odvolací súd napadnuté uznesenie zrušil a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

3. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací podľa § 34 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej ako CSP), po zistení, že odvolanie bolo podané účastníkom v zákonom stanovenej lehote na podanie odvolania v zmysle § 359, 362 ods. 1 CSP a zistení, že spĺňa náležitosti v zmysle § 363 CSP, viazaný dôvodmi a rozsahom odvolania v zmysle § 379, § 380 CSP, viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie v zmysle § 383 CSP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania v zmysle § 385 ods. 1 CSP vec prejednal a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie je potrebné zrušiť podľa § 389 ods. 1 písm. b) CSP a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

4. Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že exekučné konanie v danej veci začalo dňa 07. mája 2014, kedy bola pred súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým, PhD., spísaná zápisnica o návrhu na vykonanie exekúcie na základe exekučného titulu - rozhodcovského rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu zriadeného spoločnosťou Slovenská rozhodcovská a. s., so sídlom Bratislava, Karloveské rameno 8, IČO: 35 922 761 pod sp. zn. SR 07479/13 z 27. novembra 2013, ktorý mal nadobudnúť právoplatnosť dňa 16. decembra 2013 a vykonateľnosť dňa 19. decembra 2013. Súdny exekútor doručil súdu prvej inštancie dňa 29. mája 2014 žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie s prílohami. Súčasťou súdneho spisu bol aj exekučný titul, zmluva o úvere, všeobecné podmienky poskytnutia úveru, zmenka, plnomocenstvo. Následne súd prvej inštancie rozhodol napadnutým uznesením. Proti tomuto podal oprávnený v zákonom stanovenej lehote odvolanie. Dňa 04. februára 2016 súdny exekútor postúpil súdu prvej inštancie doplnenie návrhu na vykonanie exekúcie v zmysle § 243f ods. 1 Exekučného poriadku, ktoré mu bolo zo strany oprávneného doručené dňa 21. januára 2016. Dňa 02. mája 2017 doručil súdny exekútor súdu prvej inštancie oznámenie o netrvaní na žiadosti o udelenie poverenia z dôvodu celkovej úhrady pohľadávky oprávneného. Prvoinštančný súd dňa 24. júna 2020 pod č. k. 11Er/640/2014-40 vydal opravné uznesenie, ktorým opravil záhlavie napadnutého uznesenia v rozsahu názvu právneho zástupcu oprávneného. Dňa 27. októbra 2020 oprávnený opätovne podal odvolanie voči napadnutému uzneseniu s totožným obsahom.

5. Podľa § 243h zák. č. 233/1995 Z. z. Zákon Národnej rady Slovenskej republiky o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (ďalej ako Exekučný poriadok) ak tento zákon v § 243i až 243k neustanovuje inak, exekučné konania začaté pred 1. aprílom 2017 sa dokončia podľa predpisov účinných do 31. marca 2017. Pravidlá pre pridelenie vecí exekútorom podľa § 55 ods. 4 a 5 sa použijú len s ohľadom na veci pridelené podľa predpisov účinných po 1. apríli 2017.

6. Podľa § 9a Exekučného poriadku účinného do 31. marca 2017 ak to povaha veci nevyklučuje, v konaní podľa tohto zákona sa primerane použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku. Na účely tohto zákona sa pojmy strana a spor vykladajú ako účastník konania a konanie podľa tohto zákona, ak z povahy veci nevyplýva inak.

7. Podľa § 41 ods. 1 Exekučného poriadku účinného do 31. marca 2017 exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok.

8. Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku účinného do 31. marca 2017 súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c) a d) a § 39 ods. 4. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Súd žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne aj vtedy, ak sa navrhuje vykonanie exekúcie na podklade exekučného titulu, ktorý bol vydaný v konaní, v ktorom sa uplatňoval nárok zo zmenky a vyšlo najavo, že vymáhaný nárok vznikol v súvislosti so spotrebiteľskou zmluvou a nebolo prihliadnuté na neprijateľné zmluvné podmienky, obmedzenie alebo neprípustnosť použitia zmenky, alebo rozpor s dobrými mravmi. Proti uzneseniu o zamietnutí žiadosti je prípustné odvolanie.

9. Podľa § 44 ods. 3 Exekučného poriadku účinného do 31. marca 2017 súd pred vydaním poverenia na vykonanie exekúcie na podklade rozhodcovského rozhodnutia vydaného v spotrebiteľskom spore preskúma okrem súladu žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a návrhu na vykonanie exekúcie so zákonom, či spotrebiteľská rozhodcovská zmluva spĺňa podmienky ustanovené právnymi

predpismi, či bolo rozhodcovské rozhodnutie v spotrebiteľskom spore vydané rozhodcom, ktorý bol v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania zapísaný v zozname rozhodcov oprávnených rozhodovať spotrebiteľské spory a pred stálym rozhodcovským súdom, ktorý v čase spotrebiteľského rozhodcovského konania mal povolenie rozhodovať spotrebiteľské spory, rozhodcovské rozhodnutie spĺňa náležitosti podľa osobitného predpisu a či je vykonateľné. Ak súd dospeje k záveru, že nie je splnená ktorákoľvek z podmienok podľa prvej vety, žiadosť o udelenie poverenia zamietne.

10. Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že Najvyšší súd Slovenskej republiky už v uznesení z 13. októbra 2011 sp. zn. 3 Cdo 146/2011, uverejnenom v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky č. 3 z roku 2012 pod por. č. 46 zaujal stanovisko, že pokiaľ oprávnený v návrhu na vykonanie exekúcie označí za exekučný titul rozsudok rozhodcovského súdu, je exekučný súd oprávnený a zároveň povinný skúmať, či rozhodcovské konanie prebehlo na základe uzavretej rozhodcovskej zmluvy. Vychádzal pritom z jednotného názoru súdnej praxe, že už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie, sa exekučný súd v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zaoberá tým, či rozhodnutie (iný titul) uvedené v návrhu na vykonanie exekúcie bolo vydané v súlade so zákonom, t.j. či bolo vydané orgánom s právomocou na jeho vydanie a či z hľadísk zakotvených v príslušných právnych predpisoch ide o rozhodnutie (iný titul) vykonateľné tak po stránke formálnej (z pohľadu právneho predpisu upravujúceho konanie, v ktorom bolo vydané), ako aj materiálnej (z aspektu obsahových náležitostí rozhodnutia - jednak určitosti, zrozumiteľnosti, a presnosti označenia subjektov práv a povinností, jednak vyjadrenia uloženej povinnosti, ktorá sa má nútene vykonať).

11. Exekučný súd je teda už v štádiu posudzovania splnenia zákonných predpokladov pre poverenie súdneho exekútora na vykonanie exekúcie bezpochyby oprávnený posúdiť, či oprávneným označený exekučný titul (ne)bol vydaný k tomu kompetentným orgánom. Význam tohto oprávnenia tkvie v tom, že ak exekučný titul vydal orgán, ktorý k tomu nemal právomoc, ide o rozhodnutie ničotné, nevyvolávajúce žiadne právne účinky. Takéto rozhodnutie nespĺňa predpoklad materiálnej vykonateľnosti (záväznosti) a na jeho základe nemožno preto viesť nútený výkon rozhodnutia. Osobitosť postavenia rozhodcovského súdu spočíva medzi iným v tom, že jeho právomoc vec prejednať a rozhodnúť sa odvodzuje od rozhodcovskej zmluvy. Predpokladom právomoci rozhodcovského súdu je teda platné uzavretie rozhodcovskej zmluvy medzi zmluvnými stranami a to, či už vo forme osobitnej zmluvy alebo rozhodcovskej doložky. Ak teda právomoc rozhodcovského súdu je závislá od existencie platnej rozhodcovskej zmluvy a exekučný súd má povinnosť v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, okrem iného, zisťovať rozpor exekučného titulu so zákonom, t.j. aj to, či bol vydaný orgánom s právomocou na jeho vydanie, je logické, že exekučný súd musí pri tomto zisťovaní posúdiť nielen to, či rozhodcovská zmluva bola medzi zmluvnými stranami vôbec uzavretá, ale aj to, či bola uzavretá platne. Iba platná rozhodcovská zmluva môže totiž založiť právomoc rozhodcovského súdu na jej základe určitú vec prejednať a rozhodnúť; absolútna neplatnosť právneho úkonu má za následok, akoby právny úkon nebol nikdy uzavretý (uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 29. januára 2013 sp. zn. 4Co 31/2013).

12. Z vyššie uvedeného možno vyvodit' záver, že exekučný súd, ktorý koná o návrhu na nútený výkon právoplatného rozhodcovského rozsudku, ak má pre to dostatok skutkových a právnych poznatkov, je v zmysle ustanovenia § 44 ods. 2 Exekučného poriadku oprávnený už v štádiu rozhodovania o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie aj bez návrhu (ex officio) skúmať, či rozhodcovská zmluva medzi zmluvnými stranami bola uzavretá platne. Ak exekučný súd zistí, že právomoc rozhodcovského súdu bola založená na základe neplatnej rozhodcovskej zmluvy, prislúcha mu právo vyvodit' všetky dôsledky vyplývajúce z príslušných právnych predpisov pre to, aby zmluvná strana nebola uvedenou doložkou viazaná.

13. Z judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva, ako aj z rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky vyplýva, že tak základné právo podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy, ako aj právo podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru zahŕňajú v sebe aj právo na rovnosť zbraní, kontradiktórnosť konania a odôvodnenie rozhodnutia. V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že nedostatok odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces.

14. Ustanovenie § 236 CSP ukladá súdu v písomnom vyhotovení uznesenia uviesť, ktorý súd ho vydal, ďalej označenie strán a ich zástupcov, označenie prejednávaného sporu, výrok, stručné odôvodnenie, poučenie o odvolaní a deň a miesto vydania uznesenia. V nadväznosti i na ustanovenie § 220 ods. 2 CSP v odôvodnení súd musí jasne a výstižne vysvetliť, ako posúdil podstatné skutkové tvrdenia a právne argumenty strán, ktoré skutočnosti považuje za preukázané a ktoré nie, ktoré dôkazy vykonal, z ktorých dôkazov vychádzal a ako ich vyhodnotil, prečo nevykonal ďalšie navrhnuté dôkazy a ako vec právne posúdil, prípadne odkáže na ustálenú rozhodovaciu prax. Zároveň musí dbať na to, aby odôvodnenie bolo presvedčivé. Povinnosť súdu riadne odôvodniť uznesenie je takto odrazom práva účastníka na dostatočné a presvedčivé odôvodnenie spôsobu jeho rozhodnutia, a preto musí obsahovať výklad opodstatnenosti, pravdivosti, zákonnosti a spravodlivosti výroku rozhodnutia. Súd sa preto v odôvodnení svojho rozhodnutia musí vysporiadať so všetkými rozhodujúcimi skutočnosťami a jeho myšlienkový postup musí byť v odôvodnení dostatočne vysvetlený, nielen s poukazom na všetky zistené skutočnosti, ale tiež s poukazom na právne závery, ktoré prijal; niet v ňom miesta pre dohady a domnienky. Jeho účelom je totiž preukázať správnosť rozhodnutia a súčasne je i prostriedkom kontroly správnosti postupu súdu pri vydávaní rozhodnutí. Preto musí byť preskúmateľné.

15. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia dospel k záveru, že odôvodnenie rozhodnutia súdu prvej inštancie je nedostatočné, a teda aj nepreskúmateľné. Nezodpovedá požiadavke presvedčivosti odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Takýmto procesným postupom súdu bola účastníkom konania odňatá možnosť náležite skutkovo aj právne argumentovať proti rozhodnutiu súdu, a tým aj možnosť efektívneho využitia procesného práva na napadnutie rozhodnutia súdu prvej inštancie odvolaním. Ak je rozhodnutie súdu neodôvodnené, účastník nemá možnosť vyjadriť sa v odvolaní ku skutočnostiam, ktoré súd v odôvodnení svojho rozhodnutia neuviedol. Nedostatok riadneho a náležitého odôvodnenia bráni odvolaciemu súdu vôbec posúdiť jeho správnosť. Riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako súčasť základného práva na súdnu a inú právnu ochranu vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (Nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 236/06).

16. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia v dôsledku nedostatku dôvodov alebo jeho nezrozumiteľnosti, či zmätčnosti je vždy dôvodom na zrušenie takéhoto rozhodnutia. Výrok rozhodnutia musí byť dostatočne odôvodnený a dôvody musia byť jasné a presvedčivé. Výrok, ktorý nemá svoj obsah v odôvodnení, nemožno za taký považovať. Nedostatok tohto obsahu sa môže prejaviť v nezrozumiteľnosti a tým aj nepreskúmateľnosti dôvodov, prípadne nedostatku dôvodov, čo nedáva podklad pre výrok. Pritom nie je rozhodujúce, že výrok by bol pri správnom odôvodnení správny. Nedostatok odôvodnenia písomného vyhotovenia rozhodnutia je vo svojej podstate porušením základného práva účastníka súdneho konania na spravodlivý proces.

17. Odvolací súd po prejednaní veci dospel k záveru, že námietka oprávneného, podľa ktorej súd prvej inštancie nesprávne zistil skutkový stav veci, je opodstatnená. Súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozhodnutia uvádzal, že nevidí iné východisko, ako záver o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky, pretože spôsobuje hrubý nepomer v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa. Vzhľadom ku konštatovaniu neprijateľnosti rozhodcovskej doložky súd nemohol akceptovať ani exekučný titul, nakoľko je nevykonateľný, keďže ho vydal orgán, ktorý na to zmocnený nebol, pretože konal na základe rozhodcovskej doložky, ktorá platná nie je. Uvedené závery súdu prvej inštancie však nezodpovedajú skutkovému stavu, ktorý vyplýva z obsahu spisu. Súd prvej inštancie zamietol žiadosť súdneho exekútora z dôvodu nedostatku právomoci rozhodcovského súdu, ktorý vydal exekučný titul, a to bez toho, aby mal predloženú rozhodcovskú zmluvu, od ktorej odvodil svoju právomoc rozhodcovský súd a vedel ju posúdiť. V spise sa žiadna rozhodcovská zmluva nenachádza. Súd nesprávne odôvodnil svoje rozhodnutie spočívajúce v zamietnutí žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie i z toho pohľadu, keď poukazoval na preskúmanie rozhodcovskej doložky bez toho, aby uviedol jej obsah alebo odkázal na všeobecné podmienky poskytnutia úveru, a teda jej obsah v skutočnosti aj preskúmal. Ani tie žiadnu rozhodcovskú doložku neobsahujú. Záver súdu o neprijateľnosti rozhodcovskej doložky je preto nepreskúmateľný.

18. Vzhľadom na uvedené, odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) a § 391 ods. 1 CSP zrušil a vec vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V ďalšom konaní si súd prvej inštancie bude musieť vyžiadať od oprávneného rozhodcovskú zmluvu,

ktorá mala v predmetnej exekučnej veci založiť právomoc rozhodcovského súdu, resp. ak rozhodcovská zmluva ako samostatný právny úkon nebola uzatvorená, bude sa zaoberať samotnou zmluvou o úvere a Všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru a následne sa bude zaoberať tým, či rozhodcovské konanie bolo dojednané platne, t. j. či v súvislosti o dojednaní rozhodcovského konania išlo o prijateľnú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskom právnom vzťahu. V nadväznosti na to posúdi splnenie zákonných podmienok pre rozhodnutie o žiadosti súdneho exekútora o vydanie poverenia na vykonanie exekúcie v zmysle § 44 ods. 2 Exekučného poriadku. V prípade, že súd prvej inštancie dospeje k záveru o neplatnosti rozhodcovskej zmluvy, resp. rozhodcovskej doložky, nebude sa zaoberať náležitosťami zmluvy o úvere. Ak účastníci nedojednali rozhodcovskú zmluvu platne, rozhodcovský súd nemohol spor prejednať a vydať rozhodcovský rozsudok. Ak by neexistoval rozhodcovský rozsudok, ktorý by bol spôsobilý byť exekučným titulom, exekúcia je neprípustná, bolo by to dôvodom na zamietnutie žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie. Keďže súdny exekútor súdu oznámil, že pohľadávka už bola uhradená, dopytom na oprávneného je potrebné zistiť, či na návrhu na vydanie poverenia trvá, prípadne posúdiť opodstatnenosť exekučného konania. V ďalšom konaní je súd prvej inštancie právnym názorom odvolacieho súdu v zmysle § 391 ods. 2 CSP viazaný.

Toto rozhodnutie bolo v senáte prijaté pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).